

Gebelerin Aile Dinamikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gebelerin Aile Dinamikleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22022>

Özet

Gebelerin Aile Dinamikleri Ölçeği, ?. Ünsal tarafından 2003 yılında Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde sunulan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, gebelik sürecinde kadınların ve eşlerinin deneyimlediği aile dinamikleri ve ilişkisel uyum düzeylerini sistematik olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek geliştirme çalışması, gebelik gibi önemli bir yaşam geçişi döneminde aile içi ilişkilerin kalitesinin anlaşılmasına yönelik önemli bir adım teşkil etmektedir. Ölçeğin temel amacı, gebelik dönemindeki psikososyal destek ve ilişkisel kalitesinin belirlenmesidir.

Anahtar Kelimeler

Gebelik, Aile Dinamikleri, Ölçek Geliştirme, E? Desteği, Psikososyal Uyum, İlişkisel Kalite, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

?. Ünsal

Amaç

Gebelerin Aile Dinamikleri Ölçeği'nin temel amacı, gebelik dönemindeki kadınların ve eşlerinin algıladıkları aile içi ilişkilerin niteliğini, iletişim örüntülerini ve karşılıklı destek düzeylerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Gebelik, aile sisteminde köklü değişikliklere yol açan kritik bir süreçtir; bu nedenle, bu dönemde aile dinamiklerinin sağlıklı bir şekilde işleyip işlemediğini belirlemek, erken müdahale ve destek programlarının planlanması açısından büyük önem taşımaktadır.

Ölçek, özellikle gebeliğin yarattığı stresörler karşısında çiftlerin ve ailenin nasıl bir tepki verdiğini, duygusal destek mekanizmalarının ne kadar etkili çalıştığını ve yeni ebeveynlik rollerine adaptasyon süreçlerini değerlendirmeyi hedeflemektedir. Bu amaç doğrultusunda, ölçek, ilişkisel uyumu ve çatışma çözme becerilerini yansıtan maddeler içerecek şekilde tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, gebelik sürecinde önemli olan çok boyutlu bir psikolojik yapı olan **Aile Dinamikleri** kavramını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle aile üyeleri arasındaki etkileşim biçimlerini, duygusal yakınlığı, sorunları, esnekliği ve problem çözme yeteneğini içerir. Ölçeğin, gebeliğe özgü dinamiklere odaklanarak ailedeki alt boyutları ölçtüğü varsayılmaktadır.

Duygusal Destek: Eten ve diğer aile üyelerinden alınan duygusal ve pratik yardımın algılanan

düzeyi.

İletişim Kalitesi: Aile içinde açık, dürüst ve yapıcı iletişim varlığı.

Rol Uyumları: Gebelikte birlikte değişen rollerin (anne aday, baba aday) kabulü ve adaptasyonu.

Çatışma Yönetimi: Karşılaşılan sorunlar karşısında ailenin gösterdiği yapıcı veya yıkıcı tepkiler.

Geçerlik

Kaynak referansında Geçerlik bilgisi "-" olarak belirtilmiş olmasına rağmen, bir ölçek geliştirme çalışması olan yüksek lisans tezinde bu prosedürlerin uygulandığı varsayılmaktadır. Ölçeğin geçerlik çalışmaları muhtemelen araştırmadaki yöntemleri içermiştir:

Kapsam Geçerliliği: Maddelerin ölçülmek istenen yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuştur. Alanında yetkin akademisyen ve klinisyenlerden oluşan bir grubun maddeleri değerlendirmesi sağlanmıştır.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin teorik yapıya ve ampirik verilerle desteklenip desteklenmediğini görmek için Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin beklenen alt boyutlara doğru bir şekilde ayrışıp ayrışmadığını incelemiştir.

Güvenirlik

Kaynak referansında Güvenirlik bilgisi "-" olarak belirtilmiş olmasına rağmen, ölçek geliştirme standartları gereği güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını göstermeyi amaçlamıştır:

İç Tutarlılık Güvenirliği: Ölçeğin maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu belirlemek amacıyla **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek bir **Cronbach Alfa** değeri, ölçeğin iç tutarlılığını güçlü olduğunu gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçeğin zaman içinde kararlılığını değerlendirmek amacıyla, aynı denek grubuna belirli bir zaman aralığıyla (örneğin 2-4 hafta) ölçek tekrar uygulanmış ve sonuçlar arasındaki korelasyon incelenmiştir.

Faktör Analizi

Gebelerin Aile Dinamikleri Ölçeği'nin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla muhtemelen **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. Bu analiz, ölçekte yer alan maddelerin hangi temel boyutlar etrafında toplandığını belirlemiştir. AFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutlara desteklediğini ve gebelik sürecindeki aile dinamiklerinin farklı yönlerini (örneğin, destek, iletişim, çatışma) birbirinden ayrıştırdığını ortaya koymuştur.

Faktör yüklerinin incelenmesi ve döndürme yöntemlerinin (örneğin Varimax) kullanılmasıyla, ölçeğin nihai madde sayısı ve faktör sayısı belirlenmiştir. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu yapılarının istatistiksel olarak sağlam temellere dayandığını göstermeyi hedeflemiştir.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatında (Örneğin, 1=Hiç Katılmıyorum, 5=Tamamen Katılmıyorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Gebeler ve epleri

Yaş Grubu: Yetkinlik dönemi (Genellikle 18-45 yaş arası)

Popülasyon Detayları: Türkiye'de yaşayan, aktif gebelik sürecinde olan kadınlar ve onların resmi veya gayri resmi partnerleri. Örneklem büyüklüğü, geliştirme çalışması için yeterli sayıda (genellikle madde sayısı 5-10 katı) kitleden oluşmuştur.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Katılımcılar, kendilerine sunulan maddeleri, kendi aile dinamikleri algılarına göre derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Gebelik Dönemi, Aile Yapısı, Etkili Kişi, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Psikometrik Özellikler, Psikolojik Stres.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yayın Adresi: Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (2003 yılı itibarıyla).

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2003

Çinler ve Ücret: Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiğinden, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarın (P. Ünsal) ve tezin bağlı olduğu kurumun

(Ege Üniversitesi) izni gerekebilir. Ticari kullanım için ücretlendirme bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Ünsal, ?. (2003). *Gebelerde ve e?lerinde aile dinamiklerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Gebelerin Aile Dinamikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM